

Handläggare: Andreas Berg Mören
Telefon: 08-508 28 817

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2012-11-20 p. 23

Fastställande av program för regelbundna undersökningar av dricksvattenkvalitet

Förvaltningens förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att fastställa Stockholm Vattens program för regelbundna undersökningar av dricksvattenkvalitet för Stockholms Stads dricksvattennät.

Gunnar Söderholm
Förvaltningsdirektör

Daniel Selin
Avdelningschef

Sammanfattning

Nationella dricksvattenföreskrifter kräver att program upprättas för kontroll av dricksvattenkvalitet. Programmet ska fastställas av den ansvariga kontrollmyndigheten.

Stockholm Vatten ansvarar för kontroller av dricksvattennätet i Stockholm och har tagit fram ett förslag till program för regelbundna undersökningar av dricksvattenkvalitet. Programmet omfattar provtagningspunkter och frekvens för normal och utvidgad undersökning i Stockholm Stads dricksvattennät .

Stockholm Vatten kommer att ta ut 900 prov per år för normal undersökning av vilka 642 prover per år kommer att analyseras för aluminium och mangan samt 20 prover per år för utvidgad kontroll.

Resultat från provtagningen av dricksvatten som Stockholm Vatten redovisar till förvaltningen visar att Stockholms dricksvatten håller en jämn och hög kvalitet. Den reducerade mängd prover som Stockholm Vatten har begärt att få ta ut

innebär fortfarande att de tar ut en betydande mängd prover som ger en bra bild av dricksvattnets kvalitet i Stockholms Stads dricksvattennät.

Bakgrund

Enligt Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten ska den som producerar eller distribuerar dricksvatten upprätta ett förslag till program för regelbundna undersökningar av dricksvattenkvaliteten. Förslaget ska ange provtagningspunkter och frekvens för normal och utvidgad undersökning. Förslaget ska fastställas av kontrollmyndigheten.

Syftet med den normala kontrollen är att ge regelbunden information om dricksvattnets hälsomässiga, tekniska, och estetiska kvalitet. Den ska dessutom ge information om beredningens effektivitet, särskilt eventuell desinfektion. Den normala kontrollen omfattar relativt få parametrar som undersöks med relativt hög frekvens. De mikrobiologiska parametrarna som ingår är bland annat *e.coli* *clostridium perfringens* och koliforma bakterier. De kemiska parametrarna är aluminium, ammonium, färg, järn, konduktivitet, lukt, mangan, nitrit, pH, smak och turbiditet.

Syftet med den utvidgade kontrollen är att kontrollera att samtliga kvalitetskrav i föreskrifterna är uppfyllda. Därför omfattar den utvidgade kontrollen alla kemiska och mikrobiologiska parametrar som beskrivs i Livsmedelsverkets föreskrift om dricksvatten (SLVFS 2001:30).

Kontrollmyndigheten får besluta att minska provtagnings- och analysfrekvensen för normal undersökning om de värden som erhållits vid provtagning under en period på minst två på varandra följande år är konstanta och klart bättre än de gränsvärdena och en försämring av vattenkvaliteten bedöms som osannolik. Frekvensen får dock inte understiga 50 % av det antal prov som anges i dricksvattenföreskrifterna.

För att uppnå en god dricksvattenkvalité är vattenverken Lovö och Norsborg utrustade med ett flertal barriärer och filter. Reningsprocessen ger en mycket god reningseffekt mot mikroorganismer inklusive *Cryptosporidium* som drabbade Östersund 2010. För att säkerställa att dricksvattennätet inte ska kunna förorenas av parasiter har reningsprocessen förstärkts ytterligare med UV-ljus vilket vattenverket i Östersund saknade.

Ärendet

Stockholm Vatten har till Miljöförvaltningen presenterat ett förslag till program för regelbundna undersökningar av dricksvattenkvaliteten gällande Stockholm Stads dricksvattennät. Stockholm Vatten har presenterat provtagningspunkter samt ett förslag om att utta 900 prov per år för normal undersökning av vilka 642 prover per år kommer att analyseras för aluminium och mangan samt 20 prover år för utvidgad kontroll.

Ärendets beredning

År 2011 levererades 93,7 miljoner m³ dricksvatten till Stockholms stad. Detta motsvarar 257 000 m³/dygn. Enligt dricksvattenföreskrifterna ska då 1285 dricksvattenprov av normal omfattning och 20 dricksvattenprov av utvidgad omfattning tas ut per år.

Stockholm Vatten har till Miljöförvaltningen beskrivit att de sedan ett antal år har uttagit 920 prov av normal omfattning och 20 prov av utvidgad undersökning per år i Stockholm stads dricksvattenledningsnät. Sett över en tioårsperiod är störningar av vattenkvaliteten mycket ovanliga. Resultaten från de schemalagda ledningsnätsundersökningarna brukar visa att alla utom några få prov per år blir tjänliga helt utan anmärkning. 5- 10 prov per år brukar bedömas tjänliga med estetisk eller teknisk anmärkning på grund av förekomst av rost från ledningsmaterialet, förhöjd temperatur i fastigheternas egna installationsledningar eller mikrobiologiska störningar beroende på bristande hygieniska rutiner vid användning av de aktuella provtagningskranarna. Detta framgår i Stockholm vattens redovisning till Miljöförvaltningen av resultaten från deras provtagning av dricksvattennätet. Resultaten redovisas varje månad till Miljöförvaltningen.

Med hänsyn till detta vill Stockholm Vatten ta ut 900 prov med normal omfattning. Detta motsvarar en reduktion med 30 % av den föreskrivna undersökningsfrekvensen i dricksvattenföreskrifterna. Miljö- och Hälsoskyddsnämnden har möjlighet att besluta om en reduktion på upp till 50% enligt § 11 i Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (SLVFS 2001:30).

Stockholm Vatten framför även att mangan och aluminium förekommer i ytterst låga halter i vattenledningsnätets dricksvatten. Marginalen till gällande gränsvärden är betydande. Inga kända källor av betydelse för mangan och aluminium finns i vattenledningsnätet. Däremot förekommer tillsats av aluminium i vattenreningen på vattenverken. Löpande stickprovskontroll varje vecka och onlinemätning av turbiditet har under många år visat att denna process inte tillför aluminium till det utgående dricksvatten från vattenverken.

Mot denna bakgrund anser Stockholm Vatten, att det är slöseri med resurser att strikt följa regelverket för provtagning och analys av aluminium och mangan i vattenledningsnätet.

Därför anholder Stockholm Vatten om 50 % reduktion på provtagningsfrekvensen när det gäller prov för analys av mangan och aluminium. 50 % reduktion motsvarar 642 prov/år.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Vid granskning av resultaten från de utvidgade undersökningarna har resultaten med något enda undantag den senaste tioårsperioden varit tjänliga helt utan anmärkning och marginalen betydande till gränsvärdena.

Av de resultat från provtagningen av dricksvatten som Stockholm Vatten regelbundet redovisar till Stockholms miljöförvaltning framgår att Stockholms dricksvatten med några få undantag per år håller en jämn och hög kvalitet med betydande marginal till dricksvattenföreskriftens gränsvärden. Med nuvarande vattenrening och distribution finns ingen anledning att misstänka att vattnets kvalitet kommer att förändras under de närmaste åren.

Mot bakgrund av detta anser Miljöförvaltningen att det är rimligt att fastställa Stockholm Vattens förslag på program för regelbundna undersökningar av dricksvattenkvaliteten gällande Stockholm Stads dricksvattennät.

Analys av aluminium och mangan på dricksvattennätet i den omfattning som föreskrifterna anger tillför ingen relevant information om kvalitén på vattnet. Halterna mangan och aluminium är låga i vattenledningsnätets dricksvatten. Marginalen till gällande gränsvärden är betydande. Inga kända källor av betydelse för mangan och aluminium finns i vattenledningsnätet. Även med den största möjliga reduceringen av analyser av aluminium och mangan på dricksvattennätet kommer mer än tillräckligt med prover analyseras för att i tid upptäcka förändringar som inte har kunnat förutses.

Slut.

Bilagor

1. Ansökan om fastställande av provtagningspunkter och frekvenser för regelbundna undersökningar i Stockholms vattenledningsnät enligt kraven i dricksvattenföreskrifterna